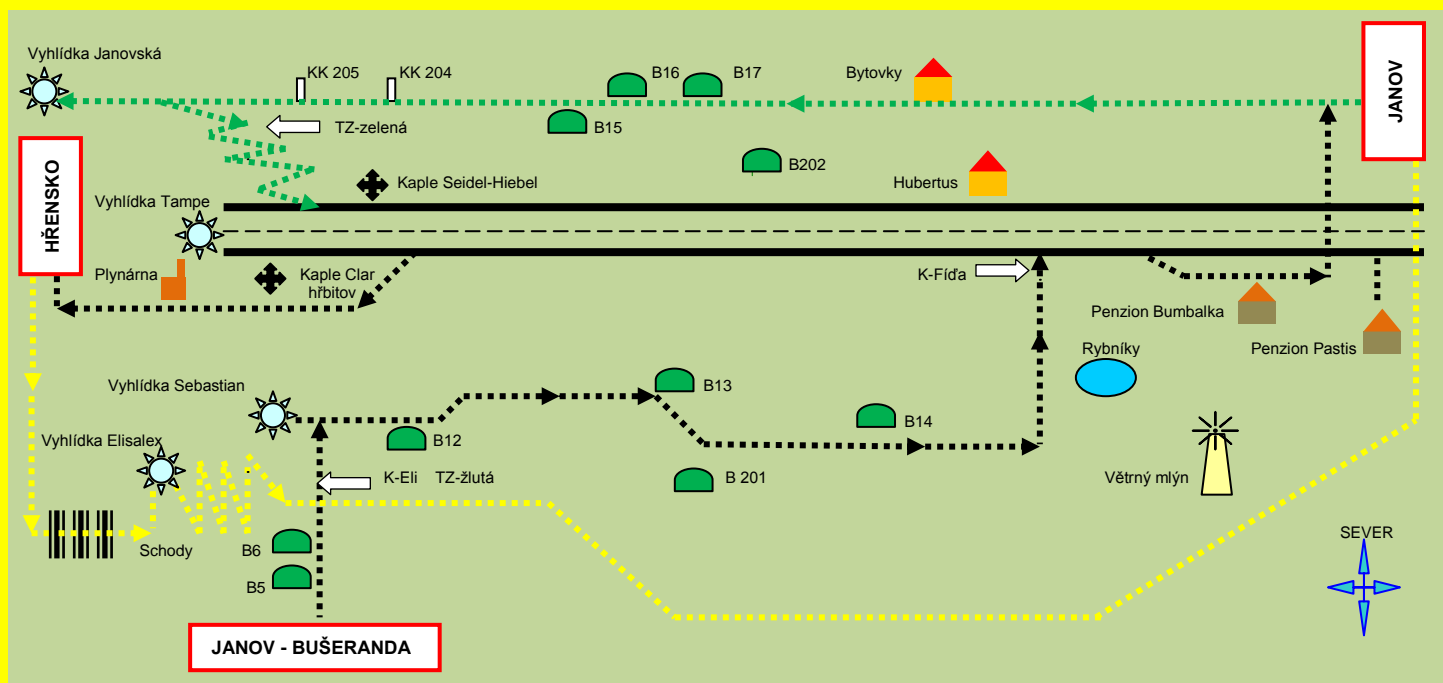

CESTY ČESKÉHO ŠVÝCARSKA

ELISALEX

ZAPOMENUTÉ
ZANIKLÉ
ZAKÁZANÉ

www.bauer017.mzf.cz

B5 až B17 a B201, B202	-----	-----	Pevnostní bunkry Podúseku O1 II.sv.válka
KK 204 a KK 205	-----	-----	Katastrální kameny
Kaple Clary	N 50 52 21,2	E 14 14 44,3	Hřbitovní kaple rodiny Clarů - součást hřbitova
Kaple Seidel-Hiebel	-----	-----	Skalní kaple dolní část zhotovil rychtář Seidel 17.07.1705 horní část r.1737 J.H.Hiebel
K-Eli	N 50 52 19,5	E 14 14 14,6	Křižovatka s TZ-žlutá, která vás zavede do obce Janov
K-Fiďa	N 50 51 54,5	E 14 15 24,9	Křižovatka cesty za bunkrem B14 s hlavní silnicí Hřensko - Janov
Bytovky	N 50 52 03,4	E 14 15 25,7	Domy na Vypitém vrchu
Plynárna	-----	-----	r.1905 Acetylenová centrála
Penzion Bumbálka	-----	-----	Turistická ubytovna
Penzion Pastis	-----	-----	Penzion s restaurací
Hubert	-----	-----	Bývalý hostinec a ubytovna vojáků, poslední dům v obci
Vyh. Elisalex	N 50 52 25,8	E 14 14 11,2	Vyhlídky
Vyh. Janovská	N 50 52 25,9	E 14 14 41,7	Vyhlídky
Vyh. Sebastian	N 50 52 23,5	E 14 14 32,7	Vyhlídky
Vyh. Tampe	N 50 52 28,8	E 14 14 40,5	Vyhlídky

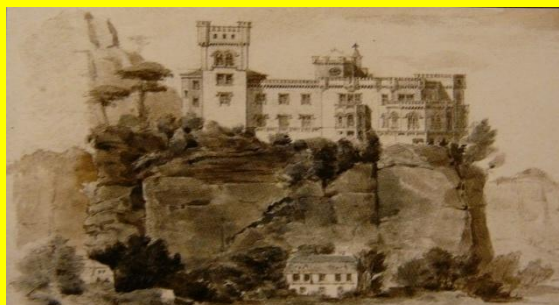
Výlet nás provede čtyřmi vyhlídkami současně. Všechny jsou krásné, ale bude-li z nich vidět něco zajímavého, to nechám na vás. Výjimkou je první z nich, nejnavštěvovanější **Elisalex**. Z ní je otevřený výhled jak na řeku, tak i na městečko. Druhá **Sebastianova** není natolik známá, "je zašitá", chodí k ní většinou jen místní. Je zajímavá tím, že z ní vidíme saský Zirkelstein a s trochou fantazie určitě i něco jiného. Třetí **Janovská** má asi nejkrásnější prostředí. I cesty k ní jsou neméně přívětivé, ta z Janova nás vede podél bunkrů, které si můžeme i důkladně prohlédnout. Čtvrtá **Tampeova** je pamětihodná, zdobná, vlastně byla, než vandalové zničili její dominantní

část se jmény mužů, kteří padli v I.sv.válce. Výpravu odstartujeme ve Hřensku pod hodinami, u mostu přes řeku **Kamenici**. Vydáme se po **TZ-žlutá** směrem na Děčín. Míjíme poslední z dřevěných obchůdků s volně vystaveným zbožím našich neúnavných vietnamských přátel a vydáme se po schodech vzhůru do skal. Jdeme opravdu po **TZ-žlutá**, nebojte se! Většina cest se zde nachází v obdobném stavu. I torzo kamenné lavičky, odkud se dříve návštěvníci kochali protějším břehem, je toho svědkem. Nepřemýšlejte o tom proč je cesta v takovém stavu, za chvíli by Vás rozbolela hlava. Nechejte úvah a pokračujte s opatrností ve výstupu. A věřte tomu, že tam, kde

teď stojíte je **vyhlídka Elisalex**. Jméno nese po manželce Edmunda Claryho Aldringena, stavitele soutěsek. Nedaleko měl stát i jejich zámek, ale došly prachy. Shlížíme dolů na řeku, na lodě, na vlaky a na auta, jezdí nahoru a dolů. Do toho všeho cupitají malinkatí lidičky a pořád někam zalézají a vylézají, asi tam nakupují. Pokračujeme dalším stoupaním, z části jdeme po půldenní procházkové cestě, která potom traverzuje vpravo, proti proudu Labe. Vede pod řadou převisů a končí na TZ-žlutá u bunkru č.8. My, ale proserpentinujeme na vrchol, kde TZ-žlutou opustíme a odbočíme doleva na neznačenou lesní cestu. V těchto místech nás odebere tmavý, vlhký,

mírně optimistický smíšený les a vyplivne nás až na vymydlený mýtině, kde se naše cesta nejenom rozšíří, ale celkově i rozzáří. Optimismus a cit, jenom to vám pomůže najít, v pořadí druhou, **Sebastianovu vyhlídku**. Nachází se po levé ruce, ve směru pochodu. Charakteristika výhledu: jednoduché panoráma s uprostřed níčím **Zirkelsteinem**, se zapojením fantazie vidíme i cosi jiného. Hřensko odtud v létě vidět moc není, neboť stromům pod námi se tady daří. A jejich vinou se výhled každým rokem umenšuje, hlavně kvůli těm dvěma pod vámi, hustému listnáči a macaté borovici. Oba se postarají o to, že za pár let dolů nebude vidět už vůbec. Jinak je zde he-

zky, mile i místa je tu dostatek. Vrátneme se na cestu a pokračujeme ve směru. Kousek dál musíme překračovat i strženou cestu, jejíž část vyrval strom. V jednom krátkém úseku je cesta zarostlá, ale nelze zabloudit. A už jsme na široké cestě, kde v ostré zatáčce vlevo s mírným stoupaním na vrchol, se dostaneme do křížové palby bunkrů **II.sledu - č.201**, (vpravo nad vámi) a bunkru **č.202**, (přes silnici). Jak víme, nedostály svého účelu. Vlevo pod cestou je **Třináctka**, dobře zašitá, zkusíte jí najít? Rozhodnete-li se jí hledat, tak ať na vás nevystartuje nějaký kolouch, jelen či divočák... Třináctka je součástí pevnostní linie **Podúseku O1**, který čítá celkem 19 bunkrů a táhne

se od **Labské Stráně** přes **Suchou Kamenici** do **Janova**. Od Třináctky k dalšímu bunkru č.14 je to nuda. Když tak něco partnerovi slibte, ať se nenudí! Ale až zahlédnete přes silnici první budovu a nic jste mu nestačili slíbit, tak už se na to vykašlete. To je bývalý hostinec **Hubert**, kde byli ubytováni vojáci co hlídali ty bunkry, když se stavěly. Tak a zde pozor! Buď sejdeme na silnici ke křižovatce **K-Fida** a budeme riskovat život, protože půjdeme po silnici až k silničnímu zrcadlu. Nebo půjdeme po cestičce podél kraje lesíka s kontaktem na silnici tak dlouho, až narazíme na mokřady, které se tváří jako rybníky. Tam je cesta k tur. ubytovně **Bumbálka**. Od ní

stoupejte po cestě až k zrcadlu. Přejděte hlavní silnici do silnice naproti. A hned v první zatáčce si můžete zvolit cestu. Zda půjdete po silnici nebo víc vlevo tou úzkou cestičkou mezi ploty, je to taková myší díra, kterou proklouznete také k horní silnici. V obou případech na silnici doleva! A jdete zdolat třetí nejvyšší horu v Janově, Vypíťak. To, že jdete správně na Vypitý vrch, vás ujistí ploty osazené hrníčky. Obyvatelé Janova mají v obci tři hory: **Janovskou** 345 m, **Písečnou** 310 m a **Vypíťak** 285 m. Na tak malou obec tři hory to je dost. Janovští jsou vynalézaví, když něco nemají tak si to třeba i vymyslí, jako ten Vypíťak. Název je z období, kdy se zde stavěly bytovky

pro obsluhu úpravny vody ve Hřensku. Stavbaři zde pili více, než bylo na jakékoliv stavbě obvyklé. Originální název. Valíme k **bunkru č.15**. Od bunkru vás ponechám osudu. Ne tak zcela, je to přímá cesta vyšlapaná od turistů, dnes TZ-zelená. K vyhlídce, v pořadí třetí, **Janovské**, je to asi 400 m. Myslím si, že je nejhezčí. Nejedná se o výhled, ale o prostředí. Nedoporučuji vám sem chodit ráno. Podívejte se okolo, to neudělal traktor. Můžete se zde přimotat mezi pohybuující se černé balvany. Jo, tak vypadají prasata, když vás zmátne zrak a prasata čich. Cesta po hřebenu mně připomíná cestu po mostě bez oblouků, procházet se po takovém mostě v zimě, je

vzrušující zábava ukončena pádem na držku. Poezie končí a my raději pokračujeme tam, kam nás vedou zelené turistické značky. Že nebloudíme, nás ujistí i katastrální znak ve skále KK 204 i další KK 205. Za nimi v dále už to prosvítá, otevírá se prostor, nadpozemská síla vás nutí se rychleji přiblížit a neznámý hlas volá: tak pojd', pojd' člověče se podívat na tu krásu, na tu vznešenou samotu. Chybí snad jen symfonie od nedalekého Johana a před chvílí navštíveného Sebastiana, ale protože nejsou pohromadě tak se nehraje... Opuštěná silueta lavičky nabízí místo v první řadě náročným divákům tohoto úctyhodného představení a když vám ještě do toho slunce vy-

leje plnej kýbl zlatavé záře, tak se modlíte, aby to trvalo věčnost, aby dlouho nikdo nešel, aby ten obraz byl vždy s vámi, když vám náhodou, bude někdy šero. Objevte České Švýcarsko, tak jako objevujete chuť dobrého vína, dopřejte tak i své duši, aby se napila té nádhery. Čtvrtá a poslední je **Tampeho vyhlídka**. Největší z navštívených. Dostaneme se k ní po TZ-zelená, sestoupením k silnici. Při silnici nám buk s textem na kmeni označuje: **Horní škola Duchcov 1950**. Přejdeme na druhou stranu silnice a dáme se po ní dolů, zakrátko nás uvítá smutné torzo pomníku obětem I.světové války, jehož autorem byl známý děčínský sochař **Fritz Tampe**. So-

chař se smutným osudem, jehož díla i život měl stejně tragický konec. Neepochopitelné chování některých primitivů, kteří snad neuměli ani číst, dali vyhlídce tuto podobu. Rozhlédněme se, uspořádejme zatoulané myšlenky a vydejme se do cíle. Buď po silnici dolů, a pokud se chcete ještě trochu divit, tak na opačnou stranu, nahoru ke skalní kapli **Hiebel-Seidel** a pak dolů ke hřbitovu, po staré cestě **Streckweg**. Ta byla postavena v 16.stol., kdy Husovy myšlenky, po více jak 100 letech, uchopil jeden z největších reformátorů církve M. Luther. V Sasku začíná Reformace, nastává počátek krvavých střetů mezi protestantstvím a katolictvím. Kamenné vzpomínky

na náboženské řádění jsou i zde všude nablízku. I kaple u hřbitova rodiny Clarů může toho být důkazem. Clarové, kteří se hlásili k protestantství se psali s C a ti ke katolictví s K. Po Aloisovi Klarovi byla pojmenována pražská čtvrť Klárov. A na konec perla Hřenska, opomíjená **Plynárna** z r.1905. Zajišťovala osvětlení v místním kostele a nábřeží podél řeky Kamenice se 43 lampami. První plynárna v Rakousku-Uhersku byla postavena v r.1897 ve městě Totis v Maďarsku. V Čechách to bylo až v r.1902 a to v Kostelci nad Orli. U nás byly postaveny dvě. Ve Chřibské, ta patřila Kinskému a ve Hřensku jeho švagrovi Clary Aldringenovi. Obě dodnes stojí i ta ve Chřibské.

